

ОБЛІКОВА КАРТКА

I. Основні відомості

Найменування об'єкта:

Будівля міського театру

Дата утворення об'єкта:

1907 р.

Місцезнаходження:

КОАТУУ 6810100000

область Хмельницька

район Хмельницька міська рада

населений пункт (тип та назва) місто Хмельницький

район населеного пункту (за наявності) Центр

адреса (тип та назва вулиці, номер будинку) вул. Проскурівська, 43

GPS координати 49°25'25" пн. ш. 26°59'13" сх. д.

Орієнтовна територія об'єкта:

Площа _____ м, **опис меж:** із західного боку територія театру обмежена територією Хмельницького базового медичного коледжу зі спортивним майданчиком; на півночі розташовується громадська будівля; на сході та південному сході ділянка обмежена територією багатоквартирних будинків з громадською будівлею, яка розташовується близько до будівлі театру; на південному заході організований підхід до будівлі театру вздовж торцевих фасадів навколишньої забудови.

* додаються графічні матеріали

Тип об'єкта (рекомендований)

- споруда
- комплекс
- визначне місце

Вид об'єкта (рекомендований)

- археологічний
- історичний
- монументальне мистецтво
- архітектура
- містобудування
- садово-паркове мистецтво
- ландшафт
- наука і техніка

Категорія (рекомендована)

- пам'ятка національного значення
- пам'ятка місцевого значення

Форма власності

- приватна
- комунальна
- державна
- не відомо

Власник:

Хмельницька міська рада. Код ЄДРПОУ 33332218

Адреса: вул. Гагаріна, 3, м. Хмельницький, Хмельницька обл., 29000.

Міський голова Симчишин Олександр Сергійович

тел. (0382) 76-50-05, 76-50-86, факс 76-45-02; e-mail: rada@khm.gov.ua

Користувач:

Хмельницький міський будинок культури

Код ЄДРПОУ 21329129

Адреса: вул. Проскурівська, 43, м. Хмельницький, Хмельницька обл., 29000.

Директор: Мазурук Іванна Валентинівна

тел.: (0382) 79-55-72; e-mail: xmbk_2011@ukr.net

II. Характеристика об'єкта**Опис території, на якій знаходиться об'єкт**

- історичний центр
- міський ландшафт
- сільський ландшафт
- індустріальний ландшафт
- паркова (зелена) зона
- сільськогосподарські землі
- заповідні території
- ліс
- дно водних об'єктів
- інше

Роль об'єкта в навколишньому середовищі

- об'єкт домінує / є домінантою
- частина регулярної забудови
- видимий при безпосередньому наближенні
- вгадується (простежуються окремі елементи)
- об'єкт відмічений на місцевості (трасування тощо)
- сліди об'єкта на поверхні відсутні
- інше

Просторові характеристики об'єкта

Довжина 44,40 м, ширина 31,80 м, висота 10,50 м

Культурна цінність об'єкта

☐ археологічна	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ історична	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ монументальне мистецтво	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☒ архітектура	☒ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ містобудування	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ садово-паркове мистецтво	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
☐ культурний ландшафт	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний

☐ наука і техніка	☐ типовий ☐ значний	☐ рідкісний ☐ унікальний
--	--	---

Оцінка автентичності та цінності об'єкта з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду

Будівля театру побудована на центральній вулиці міста Проскурова купцем Б. Шильманом. Це була спеціально спроектована, збудована і обладнана відповідно до тогочасних вимог будівля театру поруч з невеличким готелем для приїжджих акторів та затишним театральним ресторанчиком. Театральна будівля стала культурним серцем міста і зробила вагомий внесок у життя проскурівчан – тут грали найкращі акторські колективи з Києва, Одеси, Петербурга. Під час громадянської війни театр був місцем засідань Уряду УНР та Директорії. Але своєї прямої функції театр не втрачав протягом всього часу.

Незважаючи на прибудову з північно-західного боку, об'ємно-просторова структура будівлі, яка відповідала вимогам проектування театрів на той час, залишилася без змін. Архітектура головного фасаду театру цікава поєднанням рис неокласицизму і модерну та відображає стильові уподобання на зламі епох. В інтер'єрі театру збереглися вісім колон, які є зразками художнього литва Проскурівського чавуноливарного та механічного заводу Бейріша Ашкіназі.

Стислий опис характерних властивостей об'єкта, що становлять його історико-культурну цінність

Змінної поверховості (два та три поверхи), цегляна, тинькована будівля з підвалом в південно-східній частині та з прибудовою з північно-західного боку, у плані складної форми. Планувальна система – змішана: зальна, анфіладна, коридорна та багатокамерна. Головний вхід розташований з південно-західного боку.

Зовнішній вигляд будівлі змінений, порівнюючи з історичним. Будівля була збудована в стилі неокласицизму. А з перебудовою тамбуру та аттикової частини набула рис, притаманних модерну.

Об'ємно-планувальне рішення будівлі асиметричне за рахунок західного крила. По центральній осі розміщені вестибюль, фойє та зала зі сценою та розподільчими вестибюлями. На захід від зали – супутні до глядацького комплексу приміщення: репетиційні зали, гардероб, санвузли та інші приміщення. На захід і схід від фойє знаходяться сходи, що з'єднують три поверхи театру. В організації простору вестибюлю і фойє використовуються пілони прямокутні і круглі в перетині. Глядацька зала має два яруси балконів. Протилежні сцені яруси балконів підтримуються чавунними фігурними колонами. Інтер'єри театру оздоблені природним камінням – пісковиком.

Лінія головного фасаду вирішена ступінчасто – таким чином, що з вулиці сприймається тільки частина головного фасаду, створюючи ілюзію невеликої будівлі. А східна і західна частини фасаду значно відсунуті в глибину ділянки. В цілому об'єм театру складно досягнути, через обмеження навколишнього простору і складний силует самої будівлі. Частина головного фасаду, на яку зроблений акцент, вирішена симетрично та монументально. Чотири високі пілястри з коринфськими капітелями чергуються з високими вузькими вікнами другого поверху. Над пілястрами проходить антаблемент з аттиком. Фасад по боках рустований, роблячи дві симетричні лінії навскіс, починаючи від низу пілястр і звужуючись до гори – це нагадує завісу куліс, що розкриваються перед початком дійства. Головний вхід означений трьома рівнозначними прямокутними дверима. Східний фасад тинькований цементною штукатуркою, з міжповерховою тягою і вінцевим профільованим карнизом. Також тут влаштовано запасний вихід з будівлі театру. Північний (тильний) фасад ділиться на три частини. Центральна частина височіє над боковими і завершується двосхилим дахом із фронтоном і цегляним карнизом. Східна частина також увінчується двосхилим дахом, але його фронтон виходить в бік східного

фасаду. Тинькований лише перший поверх, з неоднорідною кладкою, вікна відсутні. Західна частина тильного фасаду цілком тинькована, має виступ, з прямокутними вікнами, увінчується односхилим дахом. Тильний фасад має три додаткові виходи, один веде з другого поверху по зовнішніх сходах.

Додатково

1. Інформаційна дошка нового зразка з QR-кодом на головному (південно-західному) фасаді будівлі.
2. Пам'ятна дошка голові Директорії (1919–1920 рр.) УНР Симону Петлюрі.
3. Охоронна дошка на пам'ятку історії.
4. Підпірні чавунні литі колони.
5. Розпис плафону глядацької зали та порталльної арки авансцени.

Перелік складових (для комплексу, ансамблю) відсутні.

Функціональне використання

Історичні (первісні) функції	Сучасна функція	Відповідність сучасної функції вимогам охорони
☐ державно-адміністративні установи ☐ науково-освітні установи ☐ культурні установи ☐ медичні установи ☐ фінансово-економічні установи ☐ житлові ☐ промислові та виробничі ☐ інженерно-транспортні ☐ фортифікаційні та військово-інженерні ☐ культові ☐ монументи ☐ поховання та некрополі ☒ інше: видовищна	Видовищна.	☒ сприяє збереженню ☐ завдає незначної шкоди ☐ завдає значної шкоди ☐ потребує беззастережної зміни користувача

Перелік негативних чинників (загроз), що позначаються на об'єкті:

- Тріщини у кладці, втрата ділянок тиньку стін і стель північно-східної частини будівлі.
- Відсутність тинькування та опорядження північно- та південно-західного фасадів.
- Погане водовідведення з території об'єкта сприяє зволоженню і пошкодженню фундаментів та стін будівлі

Рекомендований режим використання об'єкта культурної спадщини:

Будівлю театру доцільно використовувати як видовищну установу у спосіб, що потребує найменших змін і доповнень та забезпечує збереження її матеріальної автентичності, композиційно-просторового вирішення, цінних історико-архітектурних елементів екстер'єру та інтер'єру. Дана будівля має утримуватися у належному технічному, протипожежному і санітарному стані та захищатися від пошкоджень і руйнування. Будівля театру потребує розробки науково-дослідної та науково-проектної документації та потребує проведення ремонтно-реставраційних робіт. Реставраційні, ремонтні роботи і благоустрій території мають проводитися своєчасно за розробленою

науково-проектною документацією і за дозволом відповідного органу охорони культурної спадщини.

На території об'єкту необхідно зберігати характер історичного середовища і ландшафту; не зводити нові будівлі, малі архітектурні форми, рекламні щити та інші споруди, що погіршують умови візуального сприйняття об'єкту; уникати прокладання транспортних комунікацій та інженерних мереж, що не пов'язані з функціонуванням об'єкту або для усунення аварійних ситуацій. Будівельні, ландшафтні і земляні роботи мають здійснюватися за дозволом відповідного органу охорони культурної спадщини.

Джерела та література

1. Інвентарна справа на домоволодіння №43 по вул. 25 Жовтня (Леніна) в м. Хмельницькому –Хмельницьке БТІ.
2. Єсюнін С.М. Розбудова Проскурова після пожежі.- Газета «Є».- 2 вересня 2011р.
3. Єсюнін С.М. Прогулянка Проскуровом. Історичні нариси.–Хмельницький, 2008.–160с.
4. Єсюнін С. М. Вулиці Хмельницького. Історико-довідкове видання.— Художнє оформлення Т. В. Савчук. — Тернопіль: Видавець В. П. Андрієшин, 2005.— 122 с.
5. Місто Хмельницький в контексті історії України. — Хмельницький, Кам'янець-Подільський: Оіюм, 2006. — 440 с./Студії Кам'янець-Подільського Центру дослідження історії Поділля. Т.2.
6. Піскова Л. Подорож містом і часом. Бібліотека фонду «Хесед Бешт. Путівник-Хмельницький 2009-С.11-12
7. Рішення Хмельницької обласної Ради депутатів трудящих від 25.03.1971 р. № 84 / Галузевий архів відділу охорони пам'яток історії та культури у Хмельницькій області.
8. Тиманович Є.В. Підготовка матеріалів до Зводу пам'яток історії та культури України (розділ архітектури та містобудування) Хмельницька обл. - Київ, 1994 – С.24.- Фонди НІАЗ «Кам'янець», шифр 42/31.
9. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
10. <https://vsim.ua/Podii/stolitni-buki-z-proskurova-de-rostut-dereva-dovgozhiteli0495728.html>

Розробник:

Національний історико-архітектурний заповідник «Кам'янець»

Генеральний директор НІАЗ «Кам'янець»

В.В. Фенцур

(печатка)

Мистецтвознавець, кандидат архітектури,
доцент, архітектор 1-ої категорії

І.В. Березіна

Орган охорони:

Департамент інформаційної діяльності, культури, національностей та релігій Хмельницької обласної державної адміністрації

Директор Департаменту

І.Г. Михайлова

(печатка)

Дата складання:

2021 рік